

Communisten over Stalin anno 1956.

Hiervolgend enkele karakteristieken, gegeven door voor-
aanstaande communistische functionarissen, resp. persorganen
buiten de Sowjet-Unie.

Nederland

Paul de Groot, algemeen secretaris van de Communistische
Partij van Nederland:

....."Niets is in staat de nagedachtenis te bezoedelen
van de onvermoeide strijder, die voor honderden
millioenen in de gehele wereld, gedurende bijna een
mensenleeftijd de belichaming was van het Sowjet-volk,
zijn Communistische Partij en alle daden welke die
Partij verricht heeft".....

Persoonsverheerlijking - aldus de Groot - voert
altijd tot misbruiken en tot het verstoren van gezonde
organisatorische verhoudingen. Hierover is zijns inziens
het laatste woord vanzelfsprekend nog niet gezegd.

....."Wij mogen ons er echter niet door de geraffi-
neerde methoden van de anti-communisten toe laten
verleiden om de discussie over Stalin in de persoon-
lijke sfeer te beschouwen. Het gaat niet om zijn per-
soon, maar om zijn werken".... ("De Waarheid", Amster-
dam, 17-3-1956).

Resolutie Partijbestuur C.P.N., zitting 8 t./m. 10 april
1956. stelt o.m.:

329.15 CPN

MINISTERIE VAN
BINNENLANDSE ZAKEN
B.V.D.

's-Gravenhage. 12 mei 1956.
Javastraat 68

No. :340061/I
Bijl. :1.

A

VERTROUWELIJK

103249
15.5.56

Betr. :Communisten over Stalin anno 1956.

./.

Ik heb de eer Uwe Excellentie hierbij een rap-
port ter kennisneming aan te bieden, handelende over
bovengenoemd onderwerp.

Het Hoofd van de Dienst,

MR. L. EINTHOVEN

Aan: Zijne Excellentie
de Minister-President
's-GRAVENHAGE.

....."Het Partijbestuur betreurt".....; "dat het deze en andere gebeurtenissen tegenover het Nederlandse volk heeft verdedigd"..... ("De Waarheid", Amsterdam, 11-4-1956).

Duitse Democratische Republiek

Ulbricht, le secretaris van het Centraal Comité der S.E.D.:
....."Stalin geen classicus van het Marxisme" ("Neues Deutschland" 4-3-1956), "maar een geschiedvervalser ter verhoging van eigen glorie; de persoonsverheerlijking stond het initiatief der massa's in de weg; verkeerde beslissing in de Joegoslavische kwestie; schending van de Sowjet-legaliteit en persoonlijke willekeur; zelfverheerlijking als 'geniaal' veldheer in op Stalin's last verfraaide levensbeschrijving; onjuiste theorie van Stalin, dat de klassenstrijd zich met de voortschrijdende ontwikkeling van het socialisme verscherpt; onjuiste daaruit voortgekomen praktijk; dat de verscherping van deze klassenstrijd zich, na het liquideren van de vijandige klassen in de S.U., tegen de eigen kameraden richtte, die de dupe werden van de staatsveiligheidsdiensten"..... ("Neues Deutschland", O. Berlijn, 20-3-1956).

Tsjecho Slowaakse Volksrepubliek

Uit referaten van Centraal Comité-leden der Tsjecho Slowaakse c.p.:

....."De persoonsverheerlijking heerste tot voor kort niet alleen in de U.S.S.R. maar ook in de internationale communistische beweging; als elke idealistische theorie werkt persoonscultus negatief op de arbeid van de c.p., leidt tot onderdrukking van de kritiek, het meten met twee maten, nl. twee soorten discipline, één voor gewone stervelingen, een andere voor de uitblinkende persoonlijkheden"..... ("Rudé Pravò", Praag, 7-3-1956).

Poolse Volksrepubliek

Uit hoofdartikel, partijdagblad Poolse Verenigde Arbeiders Partij:

....."Het gaat hier niet alleen om een theoretische zaak; buitengewoon schadelijk in de praktische uitwerking was de persoonsverheerlijking, die strijdig is met de werkelijkheid en de wetenschap van het Marxisme-Lenisme; in de dertiger jaren ging Stalin zich geleidelijk boven de partij verheffen, die hij zijn wil en persoonlijke beslissingen opdwong; de collectieve partijleiding werd steeds meer teruggedrongen en uiteindelijk geheel aan de kant gezet; dientengevolge zeer ernstige en gevoelige schade geleden door de C.P.S.U. en de internationale arbeidersbeweging; XXe congres besprak die

"schadelijke gevolgen, o.a. het smartelijkste punt, de drastische schending van de 'revolutionaire legaliteit'; veiligheidsorganen konden zich onder deze omstandigheden boven partij en staat plaatsen, hier schuilt de oorzaak van het exces, dat wij als 'Beria-regiem' aanduiden; in het klimaat van de persoonsverheerlijking gedijden de misbruiken in het apparaat van de veiligheidsdienst, de verstarring van vele takken van wetenschap; de inwendige democratie der partij werd gewurgd"..... ("Trybuna Ludu", Warschau, 10-3-1956).

Hongaarse Volksrepubliek

Rakosi, le secretaris van het C.C. der Hongaarse Werkerspartij:

....."Lenins historische rol werd 20 jaar lang naar de achtergrond geschoven en zijn geweldige verdiensten werden in het duister geplaatst; om Stalin, wiens aanzienlijke verdiensten bekend zijn, vormde zich in de loop der jaren een persoonsverheerlijking, die de collectieve leiding en de ontwikkeling van de partij-democratie in de weg stond; de persoonscultus heeft in Hongarije zwaarwegende vergissingen veroorzaakt"..... ("Szabad Nép", Boedapest, 15-3-1956).

Bulgaarse Volksrepubliek

Uit hoofdartikel, partijdagblad van de Bulgaarse Communistische Partij:

....."De schadelijke theorie van de cultus der persoonlijkheid vond in de communistische en arbeiderspartijen, ook in de Bulgaarse c.p., haar weerspiegeling; de schending van het beginsel der collectiviteit leidt tot ernstige tekortkomingen, wanneer de verantwoordelijke leiders in plaats van te overtuigen beginnen te administreren en de partij-kaders onder druk te zetten"..... ("Rabotnischko Delo", Sofia, 17-3-1956).

Italië

Togliatti, algemeen secretaris van het C.C. der Italiaanse c.p.:

....."Wij hebben nu met een nieuwe situatie te maken; Stalin liet de opvoedkundige werking en de aantrekkingskracht buiten beschouwing, die het socialisme ook op niet-proletarische mensen en groepen binnen en buiten de socialistische staat uitoefent; daardoor kwam hij tot het in wezen wanhopige vooruitzicht van een eindeloze vervolging, ook binnen de organisatie der arbeidersklasse; Stalin verloor de zin voor de werkelijkheid en in zijn denken en handelen het respect voor de revolutionaire rechtszekerheid, hij vergreep zich aan de

"socialistische legaliteit, b.v. doordat men als algemeen houdbaar bewijsmiddel de bekentenis zonder meer toeliet en niet steunde op het bewijsmateriaal; de partijlijn was juist; wij weten hoevele communisten in deze landen met de naam Stalin op de lippen leden en stierven; deze naam betekende allereerst en bovenal: geloof aan de zaak der partij, onwankelbaar vertrouwen in de overwinning"..... ("L'Unità", /15-3-1956).

/Rome,

Engeland

Harry Pollitt, le secretaris Britse c.p.:

....."De gebeurtenissen hebben een wereldbrede belangstelling opgeroepen; samenhangend met de vraag naar Stalins rol, worden feiten aan het licht gebracht, die ook voor ons allen nieuw zijn; in de kritieke dagen na Lenins dood, toen de Sowjet-Unie eenzaam temidden van een kapitalistische wereld stond, verwierf Stalin zich als marxistisch denker historische verdienste, later steunde Stalin meer en meer op de theorie van de verscherping van de klassenstrijd in een socialistische staat, ook na de volkomen overwinning, behaald op kapitalisten en grootgrondbezitters. Dit leidde tot een atmosfeer van wantrouwen en machtsmisbruik tengevolge van de overdreven rol der veiligheidsorganen; deze gingen valse beschuldigingen tegen partijgenoten lanceren en de Sowjet-grondwet en -wetten schenden"..... ("Daily Worker", Londen, 24-3-1956).

Frankrijk

Maurice Thorez, algemeen secretaris van de Franse Communistische Partij:

....."Het XXe congres heeft de onjuistheid aangetoond van Stalins mening, volgens welke de klassenstrijd in de Sowjet-Unie zich moest verscherpen naarmate van het succes in de opbouw van het socialisme; in feite, de imperialistische complotteurs kunnen geen brede maatschappelijke grondslagen vinden of bijstand zoeken binnen een land, waar de klassen van uitbuiters zijn verdwenen. De op dwaling berustende stelling heeft geleid tot ernstige aanvallen op de democratie van de Partij en op de Sowjet-legaliteit zelve".....

....."De fout van kameraad Stalin was in de laatste periode van zijn optreden zekere regels van leven en leiding geven der Partij te miskennen, die hij zelf aan de communisten over de gehele wereld had bijgebracht in zijn werk 'De vraagstukken van het Leninisme'"..... ("L'Humanité", Parijs, 27-3-1956).

Joegoslavië

Uit hoofdartikel van het dagblad van de Liga van Communisten in Joegoslavië:

....."Het XXe congres van de C.P.S.U. aanvaardde verscheidene zeer belangrijke beginselen als bijdrage tot een nieuwe oriëntatie; de C.P.S.U. concentreerde haar krachten niet alleen op theoretische verwerping van de persoonscultus maar eveneens op een tastbare ontmaskering van haar aanhanger, Stalin; het congres heeft de maatregelen, die Stalin tegen zijn opponenten nam, ontmaskerd en veroordeeld; Stalin toonde uiterste onverdraagzaamheid jegens zijn omgeving en bediende zich van geweld tegen hen die hem weerstreefden; Stalins despotisme en het gebruik van gewelddadige politie-maatregelen begonnen zich te ontplooiën na het XVIIe partijcongres in 1934; de meerderheid van de daar gekozen leden en plaatsvervangende leden van het Centraal Comité werden daarvan het slachtoffer; overal zag hij "spionnen", "vijanden van het volk", "huichelaars"; van 1937 tot 1941 werden talloze legercommandanten, politieke werkers en hooggeplaatste legerleiders geliquideerd op valse aanklachten; gedurende de oorlog sloeg hij alle waarschuwingen tegen de komende Hitler-agressie als "provocaties" in de wind, ook die van zijn eigen militaire attaché's in het buitenland en van de Britse premier Churchill en diens ambassadeur in Moskou (3 en 18 april 1941); de verdediging van de Sowjet-Unie was door Stalins toedoen onvoorbereid toen de aanval kwam; het grootste militaire "genie van alle tijden" verzaakte de dringendste alarmen, o.a. gegeven door de toenmalige leider in de Oekraïne, Chroestsjow; Stalin had blijkbaar geen idee van wat zich aan het front afspeelde; de na-oorlogse zgn. Leningrad-affaire, waarbij Wossnessenski, Koesnetsow en menige andere prominente leider het leven verloren, was een product van Stalins despotisme, uitgeoefend op de partijkaders; het 'dokterscomplot' werd op dezelfde manier gefabriceerd; Stalin trad de nationaliteitskwesties incorrect tegemoet; hij liet dertien jaar voorbijgaan voor het XIXe partijcongres kon worden gehouden; hij wilde blijkbaar de meest elementaire normen van de partijdemocratie vernietigen"..... ("Borba", Belgrado, 20-3-1956).

4 mei 1956.